

Het 'Koperen cent-arrest'

Honderd jaar geleden, in 1906, werd er in Arnhem een 38-jarige winkelierster gearresteerd, die er van werd verdacht dat zij haar man, ene D., om het leven had geprobeerd te brengen door hem te vergiften. Poging tot moord. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de vrouw haar echtgenoot wekenlang minstens vijf koppen thee per dag had gegeven, waar zij een aftreksel van 11 koperen centen, een 2 ½ centstuk en drie betaalpenningen en een stukje koper in had gedaan. Ook had zij aan dit brouwsel nog wat sassafras toegevoegd, wat in die tijd bekend stond als een middel om de transpiratie te bevorderen. Hoe de politie dit zo precies wist? Welnu, toen de winkelierster werd gearresteerd stond het goedje juist op het fornuis te sudderen en werd dit als een heterdaadje beschouwd. De vrouw bekende dat zij inderdaad de bedoeling had gehad om haar echtgenoot te vermoorden en dus had dit alles in zich van een ronde zaak. Dat was het echter niet, want de vrouw werd door de Hoge Raad op 7 mei 1906 volledig vrijgesproken. De Hoge raad oordeelde dat het 'moordwapen' – de koperoxide in de theepot - een volstrekt 'ondeugdelijk middel' was, waar niemand aan kon overlijden. Letterlijk schreef De Hoge Raad toen:

'Er kan geen sprake zijn van een strafbare poging tot misdrijf, indien de dader ter uitvoering van zijn voornemen om een bepaald misdrijf te plegen heeft aangewend een middel, dat daartoe in geen geval en tegenover wien dan ook kan leiden, een middel alzoo volstrekt ondeugdelijk ter voltooiing van het misdrijf, waarop zijn opzet was gericht'.

Sindsdien staat deze uitspraak te boek als het 'Koperen cent-arrest' en behoort het tot de klassiekers van onze wetgeving. Vrij vertaald komt het er op neer dat iemand weliswaar de intentie kan hebben gehad om een misdrijf te plegen, maar dat dit voornemen toch tot straffeloosheid leidt als het middel (of object) gewoon ondeugdelijk is. Een moordaanslag met een waterpistool kan moeilijk als een misdrijf worden gezien. En iemand kan ook niet veroordeeld worden voor het plegen van abortus op een niet-zwangere vrouw.

Bron: <http://212.123.232.145/column/Must%20column/extramust6.htm>